

તંત્રી લેખ...

કાર્યને કરવા માટે વિચારીએ તો
સર્વપ્રથમ મન જપાણ હટી જાય

આ માનવ જીવન પરમાત્માએ આપણું છ ત આ
સુચિંદ્રમાં પરમાત્માની સર્વોત્તમ કૃતિ છે, પણ મોટાભાગે
મનુષ્ય નિજ જીવનની મહાત્માને નથી સમજતો. આ જીવન પ્રભુએ
આપણને કેમ આપું છે? એનાથી મોટાભાગે મનુષ્ય અજ્ઞાત જ રહે છે.
મહાપુરુષ, સંત, મહાત્મા પોતાના જીવનને અભિયાત અંતર્ગત
જીવીને આ જગતમાં મહાન બની જાય છે. ક્યારેય આપણસ, પ્રમાણ,
કામના, વાસના, લોભ-લાલચ, સ્વાર્થને વશીભૂત નથી થતા. તેમની
ચેતના ક્યારેય સૂતેલી નથી રહેતી. તેમનું મન ક્યારેય સુસ્ત નથી
રહેતું. સદાય તેમની સાથે રહે છે. તેમના મનમાં સદાય કાંતિની
ચિનણારી વધકતી રહે છે. ત્યારે જ તો તેઓ વિચાર કાંતિનું અભિયાન
છેડીને યુગ પરિવર્તનનો ઈતિહાસ રચવામાં સક્ષમ થઈ શકે છે. જેનું
મન સદાય સાથે હોય છે, તે જ જીવનની ઊંચાઈ ઓને સ્પર્શ કરી શકે
છે. જો કોઈ કાર્યને કરવા માટે વિચારીએ તો સર્વપ્રથમ મન જ પાછળ
હઠી જાય છે. આ જ મની દુર્ભગતા અને કુસંસ્કારિત હોવાનું મુખ્ય
લક્ષ્ય છે. મન જ્યારે સુસંસ્કારિત હોય છે, ત્યારે જ તે મનુષ્યનું સાથી
બની શકે છે. મનને સાથી બનાવવું અધરં છે, પરંતુ મુશ્કેલ નહીં.
મનમાં જ્યારે પાપ, કુસંસ્કાર એકનિત થઈ જાય છે તો મન વ્યસન,
વાસના, કામના, નિકૃષ્ટ કર્મ, આરામ અને સુપુનાવસ્થાને પસંદ
કરવા લાગે છે. ત્યાં જ જ્યારે મનમાં પુણ્યની પ્રબળતા હોય છે તો તે
ઉત્કૃષ્ટ ચિંતન, સત્કર્મ, જપ, તપ, સત્તસંગ અને ઈશ્વર ઉપાસનાને
મહત્વ આપે છે. મનને પોતાનો સાથી બનાવી લેવાથી જીવન સુખી,
સંતુષ્ટ, સમુન્નત અને આનંદિત થઈ જાય છે. ધર્મ, અર્થ, કામ,
મોકાની પ્રામિનું લ-ય પૂર્ણ થઈ જાય છે. મનુષ્ય જીવનનાં લક્ષ્યોને
પ્રાપ્ત કરવામાં સક્ષમ થઈ જાય છે. તેથી મનની સુસ્તિ, ગંદકી,
કુસંસ્કારને દૂર કરીને તેમાં શુભ સંસ્કાર પ્રવિષ્ટ કરાવવા માટે
મનુષ્યએ નિત્ય જપ, તપ, સત્તસંગ, સત્કર્મ, ધર્મ, ઈશ્વર ઉપાસના
અને સ્વાધ્યાય કરવો જોઈએ. પરમાત્મા જ આપણી તો પ્રિયતમા! એ
આપણને દુઃખ આપે તો તેય આપણા ભલા માટે જ હોય. આપણી
જ પ્રિયતમા બંજર લઈ આપણી સામે આવે તો આપણે શું કાયર
થઈને ભાગી જઈશું? એવા ભાગેડાપણામાં તો પ્રેમ જ કુચા રહ્યો?
પ્રિયતમા એના ખોદિનું બંજર ઉગામે ત્યારેય આપણે તો એની
આગળ હસતે મુખે આપણી છાતીને ખુલ્લી કરીને ધરી દેવી જોઈએ.
એવી મરદાનગીમાં જ આપણા પ્રેમની-આપણી કુરબાની સાથી
કસોટી છે. આમ, જે પરમાત્માને ચાહે છે, જેનું જીવન પરમાત્માને
ચાહવાની ઉત્કટ પ્રક્રિયારૂપ છે.

આતર ભાવ યુક્ત શક્તિ ધારણ થવી તેને માણસ સિદ્ધી માને છે

ત્રૈ છે. તેની મંજિલ નિર્ધારિત (નક્કી કરેલી) હોય છે.
અહીં આ પવિત્ર પુસ્તકમાં માનવજીવનની યાત્રા જન્મથી પારંબ (શરૂ) થઈ જાય
વિસ્તારપૂર્વક વર્ણન છે. માનવની મંજિલ મોક્ષની પ્રાપ્તિ છે. તેના
માર્ગમાં પાપ તથા પુષ્ટ કર્માણ ખાડા તથા કાંટાઓ છે. આપજીને
આશ્રય થશે કે પાપ કર્મ તો બાધક હોય છે, પુષ્ટ તો સુભદ્રાયી
હોય છે. કોઈ પણ પ્રાણીની હિસા મમત્વ બુધ્ધી સાથે થાય તો
તે પાપ ગણાય છે, એજ રીતે અસત્ય અને મમત્વ બુધ્ધી સાથે
કરેલું કોઈપણ કર્મ અને આચરણ પણ પાપ જ છે. જગત આપું
ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ એ પ્રલયની નિવિધ ઘટમાંથી વિટળાયેલ છે,
પરમાત્મા સર્જન સ્થિતિ અને સંહાર નિવિધ કામમાં રાત દિવસ
વયસ છે, છતાં તેને કોઈ હિસા કરે છે, એમ કહેતા નથી, તે તેમની
પવિત્ર ફરજ બજીવે છે, એમ માનીને ને તેને લોકો પૂજે છે, અને
તે આનંદ પુરુષ છે, તેમ માની તેમાં સ્થિર થઈ પરમ આનંદ અને
શાંતિ ધારણ કરે છે. આવી આતંર ભાવ યુક્ત શક્તિ ધારણ થવી
તેને માણસ સિદ્ધી માને છે. માનવ જીવનની વાત કરીએ તો
તેમ પણ વ્યક્તિગત રીતે અને સમાચિંગત રીતે હિસાને પૂર્ણ પણ
નિવારી શક્ય તેમતો નથી, એ સત્ય હક્કીકત છે એટલે માણસે
હિસાથી ભડકવાની જરૂર નથી, ભય પામવાની જરૂર નથી, પણ
એના સાતત વચ્ચે પણ અહીસા શક્ય છે, વિનાશ અને હિસા
વચ્ચે તફાવત છે. જીવનમાં જે કાઈ પ્રાકૃતિક પરિબળો સર્જ છે,
તેને આપણે વિનાશ કરીએ છીએ, અને માણસ પોતાના મમત્વ
બુધ્ધિ જે કાઈ પ્રયત્નોને પરિણામે જે વિનાશ સર્જય છે, તેને આપ
ણે હિસા કરીએ છીએ, આ પાયાનો ફેરફાર છે. આમ જગતમાં
વિનાશ અનિવાર્ય છે. તે સ્વાભાવિક હોય શકે છે, અને છે પણ
જ્યારે હિસાતો માનવ સર્જિત હોય અને મમત્વ બુધ્ધિ રહિત હોય
તો નિવાર્ય ગણાવી જોઈએ, પણ જ્યાં માણસનો સ્વાર્થ આવે છે
મમત્વ બુધ્ધી આવે છે ત્યાં તેને નિવાર્ય ગણવામાં આવતી નથી,
તે આજાની વાસ્તવિક સ્થિતિ છે. કોઈ પણ પ્રાણીની હિસા મમત્વ
બુધ્ધી સાથે થાય તો તે પાપ ગણાય છે, એજ રીતે અસત્ય અને
મમત્વ બુધ્ધિ સાથે કરેલું કોઈપણ કર્મ અને આચરણ પણ પાપ
જ છે. આમ અહિસાએ માનવનો આંતર ધર્મ છે. જેમને અહિસક
બનતું હોય તેમણે આચાંતર શરૂને પોતાના સ્વભાવમાં દટ કરવી
જોઈએ. તોજ અહિસક બની શકે આમ એક વખત થયા પછી
આપણું શરીર જે કાઈ કરશે તે બીજું ગમે તે હોય પણ હિસા તો
કદાપિ નહીં જ હોય, આછે અહિસાનો સત્ય સ્વરૂપ સિધ્યાંત.
જગતનું કોઈપણ સર્જન શૂન્યમાંથી આવિર્ભાવ પામતું જ નથી,
આ પહેલો સિધ્યાંત છે, અને વિનાશ કદી પણ કોઈ વસ્તુનો
સંપૂર્ણ પણ થતો જ નથી તે બીજો સિધ્યાંત છે. આમ આ સૂચિમાં
જે કાઈ પરિવર્તની પ્રક્રિયા ચાલી રહી છે, વિનાશ લાગે છે તે
આપણી ગેરસમજ છે. અજ્ઞાન છે, વિનાશ એટલે તેમાં એક નામ
રૂપેને સ્થાને બીજું નામ રૂપ આવે છે, માત્રમાંથી ઘડો બન્યો તો
માટીનો નાશ થયો અને ઘડો અસ્તિત્વમાં આવ્યો પાણીનો નાશ
થયો તો વરણ અસ્તીત્વમાં આવી આમ કોઈ વસ્તુનો નાશ શક્ય
જ નથી, માત્રને માત્ર રૂપાંતરણ છે. આપણો પણ નાશ નથી,
આપણો આત્મા શાશ્વત છે અજન્મા છે.

ભગવાન ગૌતમ બુદ્ધ એ શાંતિ માટે મહેલ છોડી દીધો, અને આપણે મહેલની શોધમાં શાંતિ છોડી દીધી, બસ આટલો જ ફેર છે

**બૌધ્ધ ધર્મની વિપર્યાના એટલે ચિત્ર વિશોધન અને
સદગુણ વર્ધન! ગૌતમ બુદ્ધને શાકયમુનિ પણ કહેવાયા**

આ॥ જે બુદ્ધ પૂર્ણિમા છે અને ભગવાન બુદ્ધ અને
બૌડ્ધ ધર્મ વિશે થોડું ચિંતન ફરીએ આજના

A circular portrait of a woman with dark hair pulled back, wearing a red sari with a white border and a necklace. She is smiling and looking towards the camera.

સંકલન ફાળુની વસાવડા (ભાવનગર)

પ્રચલિત
માન્યતાઓ
પ્રમાણે સિદ્ધાર્થ
ગોતમનો જન્મ
મૌર્ય રાજ
અશોકના
શાસનના ૨૦૦
વર્ષ પહેલા થયે
હતો. તેઓનો
જન્મ પ્રાચીન
ભારતના
લુભિનિમાં, જે
આજે નેપાળમાં
છે, ત્યાં થયો
હતો, રાજ
સુધોધન તેમના
પિતા અને રાણ
મહિમાયા તેમના
માતા હતા.

3141, 6

વિશેષ
યશપાલકંસ ટી. વાદેલા
(દરમાર ગટ, થરા)

જુવન માણવા
માટે ખૂબ
દૂંકું છે અને
નાપસંદ કરવા
માટે ખૂબ લાંબુ
છે, જેણો તમને
દુઃખ પહોંચાડયું
છે તેને માફ કર
અને આગળ
વધો, તમારી
જત પરઅને
તમારા ભગવાન
પર વિશ્વાસ
રાખો હંમેશાા
વિશ્વાસ રાખો,
સ્વસ્થ રહો,
સજાગ રહો,
સુરક્ષિત રહો.

આ જે બુદ્ધ પૂર્ણિમા છે અને ભગવાન બુદ્ધ અને
બૌદ્ધ ધર્મ વિરો થોડું ચિંતન કરીએ. આજના
સમયમાં કે જ્યારે આપણે વિજ્ઞાન વિકાસની રીતે ખૂબ
આગળ વધી રહ્યા છીએ, પણ જેમ જેમ વિજ્ઞાન વિકાસ
કરે છે, તેમ તેમ આપણી શાંતિ જાણે હણાતી જતી હોય
એવું લાગે છે. પણ ભગવાન બુદ્ધ એ દર્શાવીલી શાંતિ
અને વિપશ્યના એટલે કે સુખધામ માટે એમની કેટલીક
વાતો આપણે માનવા જેવી લાગે છે. સુખ અને શાંતિ
માટે દરેકની વ્યાખ્યા અલગ હોય છે, ભગવાન
ગૌતમ બુદ્ધ એ શાંતિ માટે મહેલ છોડી દીધો, અને
આપણે મહેલની શોધમાં શાંતિ છોડી દીધી, બસ આટલો
જ ફેર છે. માટે એ બુદ્ધ કહેવાયા, અને આપણે બુધ્યુઃ!!
સિદ્ધાર્થ ગૌતમ બુદ્ધ, એ બૌદ્ધ ધર્મના સ્થાપક છે. ઈ.સ. પુર્વ
પદ્ધતિમાં બુદ્ધનો જન્મ કપિલવસ્તુ નગરીમાં શાક્ય ક્ષત્રિય
પરિવારમાં થયો હતો. જન્મ સમયે તેમનું નામ સિદ્ધાર્થ
હતું. જન્મના કેટલાક દિવસો બાદ માતાનું અવસાન થાં
તેમનો ઉછેર તેમની માસી ગૌતમીએ કર્યો હતો. આથી તેને
લોકોએ ગૌતમ કહીને બોલાવવાનું શરૂ કર્યું હતું. ગૌતમ
બુદ્ધ ૮૦ વર્ષ જીવ્યા હતા. ગૌતમ બુદ્ધને શાક્યમુનિ પણ
કહેવાયા. પ્રચલિત માચ્યાતાઓ પ્રમાણે સિદ્ધાર્થ ગૌતમનો
જન્મ મૌર્ય રાજા અશોકના શાસનના ૨૦૦ વર્ષ પહેલાં
થયો હતો. તેઓનો જન્મ પ્રાચીન ભારતના લુઘ્યિનિમાં,
જે આજે નેપાળમાં છે, ત્યાં થયો હતો. રાજી સુધોધન
તેમના પિતા અને રાણી મહામાયા તેમના માતા હતા.
તેમનાં જન્મ વખતે અથવા તેના થોડાજ સમય બાદ માતા
મહામાયાનું અવસાન થયું હતું. એમના નામકરણ વખતે
ધર્માં વિદ્વાનોએ ભવિષ્યવાણી કરી હતી કે એ મહાન રાજ
અથવા મહાન સદ્ગુરુષ બનશે. એક રાજકુમાર હોવાથી
સિદ્ધાર્થ ગૌતમનો વેબબી રીતે ઉછેર થયો હતો. ૧૬ વર્ષની
વયે તેમનાં લગ્ન યશોધરા સાથે કરવામાં અવ્યા હતા.
સમય વહેતા તેમને રાહુલ નામના પૂત્રનો જન્મ થયો.
આમ જોઈએ તો બધું જ હોવા છતાં તેમને એવું લાગતું
કે ભૌતિક સુખ જીવનનું સર્વોચ્ચ લક્ષ્ય નથી. ૨૮ વર્ષની
ઉંમરે એક દિવસ નગરચર્ચા દરમ્યાન તેમણે એક વૃદ્ધ
વ્યક્તિ, એક રોગી વ્યક્તિ, એક સરી રહેલ મડહું અને એક
સાધુને જોયા. આની તેમના માનસ પર ઊડી અસર થઈ.
જીવનના આ દુઃખોમાંથી મુક્તિનો માર્ગ શોધવા તેમણે
વેબબી જીવન છોડી એક મિશ્રુક તરીકે જીવવા પ્રયાણ કર્યું.
ગૌતમ બુદ્ધ બોધિ એટલે કે નિર્વાણને પ્રાત કરી શક્યાં, અને
આપણે નહીં. અથવા તો જીવનનું મુખ્ય સત્ય જન્મ છે, તેનું
મૃત્યુ છે, એ જીવા છતાં આપણો દેહ મોદ છુટતો નથી,
જ્યારે ગૌતમ બુદ્ધ એ આકરી તપશ્ચયા કરીને કરી બતાવ્યું,
એટલે કે કોઈના ચરિત્ર પરથી આપણે બોધ લઈ શકીએ,
અને એ મુજબ કદાચ જીવીએ તો થોડા ફાયદા પણ
થાય, પરંતુ વ્યક્તિએ-વ્યક્તિએ જીવન વિશેની સમજ જુદી
હોવાથી, દરેક જણા અહીં બુદ્ધ બની શકે નહીં. ભગવાન

લોકો ને સત્ય માટે જીવી પરિભાષા છે એટલે કે કોઈનું હિત થતું હોય તો અસત્ય બોલાય એવિષે ભગવાન બુદ્ધ કહે છે કે, સમાનાં પરિષદમાં કે પ્રવચનમાં કે પછી એકાત્માં પણ ખોટું બોલવું નહીં કારણ કે એક અસત્ય બીજા સો અસત્ય ને બોલવા માટે મજબૂર કરે છે, અને એટલે જ તેનાથી બચવું. પ. જીવનમાં હજાર સ્પર્ધાઓ કે જગડાઓમાં જીવન કરતાં, એકવાર પોતાની જીત ઉપર વિજય પ્રાપ્ત કરી લેવો એ આ બધા જ સ્પર્ધા અને જગડાઓ માંથી બુદ્ધને દૂર લઈ જનાર અને સાચી શાંતિ આપનાર છે. દ. જે ઘડી ચાલી ગઈ છે એટલે કે ભૂતકાળ બની ગઈ છે તેના ઉપર ધ્યાન આપવું નહીં અને ભવિષ્યમાં શું થશે શું થશે એવું પણ વિચારવું નહીં, દરેક વ્યક્તિનું આજ પર જ એટલે કે વર્તમાન પર ધ્યાન કેન્દ્રિત હોવું જોઈએ. તૃ. સંસારીઓ ના જીવન જેને કારણે સૌથી વધુ ખરાબ થતા જોવા મળે છે એ શંકા શબ્દ એ વિશે સમજાવતાં ભગવાન બુદ્ધ કહે છે કે શકા સૌથી ખતરનાક છે એ સંબંધોમાં તિરાઝ પારી શકે છે, અને ગમે તે પાકા બે મિત્રો ને અલગ કરી શકે છે, એ પછી પતિ-પત્ની, માતા પિતા, અને સંતાન વચ્ચેના સંબંધ પણ તોડી શકે છે. ચ. કોઈના પણ જીવનમાંથી તેની બુરાઈ એટલે કે અવગુણ શોધવા કરતા તેની ઈચ્છા એટલે કે ગુણ જોઈ અને તેની સાથે વર્તન કરવું, તો કદાચ લાગુણી પ્રેમ ને હુંક મળતાં એ તેના અવગુણ માંથી બહાર પણ આવી શકે. મૈત્રીભાવ એ જીવનનો ઉત્કૃષ્ટ ભાવ છે. દ. સ્વાસ્થ્ય થી મોટો કોઈ ઉપહાર નથી, સંતોષથી મોટું કોઈ ધન નથી, અને વિશ્વાસ કે વફાદારી થી મોટો કોઈ સંબંધ નથી, એવું તેઓ વારંવાર પોતાના શિષ્યોને કહેતા. ૧૦. ઈર્ધાની લાગણી કોઈને પણ સુખી થવા દેતી નથી, અને અજ્ઞાનને વધારે છે. અજ્ઞાની માણસ બળદ જેવો છે તે કદથી તો વધે છે, પરંતુ બુદ્ધ તેની ક્યારેય વધતી નથી. વિપશ્યના એટલે શીલ, સમાપ્તિ, અને પ્રશ્નાના ત્રિસ્તરીય આવરણ વડે વિષઠોધન અને સદગુણ વર્ધનની થતી પ્રક્રિયા, કે જે આજથી ૨૫૦૦ વર્ષ પહેલાં ભગવાન બુદ્ધ દ્વારા આત્મ નિરીક્ષણથી શોધવામાં આવી હતી. ભગવાન બુદ્ધનું નામ પડે અને આપણને બુદ્ધ ધર્મનું મુખ્ય સૂત્ર યાદ આવી જાય સંધમ શરણમ ગયણામી, સંધ એટલે કે સામૂહિક રીતે જીવનમાં ભગવાન બુદ્ધની આ વાતો સમજ અને સ્વીકાર કરી જીવન જીવના પ્રયત્ન થાય તો કંઈક સમાજ દર્શનમાં ફરે પડે. વ્યક્તિએ વ્યક્તિએ આવી ભાવના રાખી સુધારવું પડશે, અને દરેક દરેકમાં સામાજિક ઉત્થાનનો ભાવ આવવો બહુ જ જરૂરી છે, બાકી તો આવી નાની-મોટી સમસ્યાઓમાં આપણા જીવન વ્યતિત થતા ગયા છે, અને આગળ પણ થશે. તો આજે આપણે આ બુદ્ધ જ્યંતિ એ એમના ચિત્ર માંથી સંસારીઓ બહુ સહજ રીતે અનુસરી શકે એવા આ દસ સોનેરી સૂત્રોને જીવનમાં મહત્વ આપીએ, અને એ રીતે જીવન જીવનાનો સંકલ્પ કરી બુદ્ધને તથા સમાજને શાંત કરીએ. જ્ય હિન્દ.

પ્રેમ, સહકાર, વિશ્વાસ, વફાદારી, સલામતી, સહાનુભૂતિ અને આદર એ બધાં અવો લાગણો ઓ છે જે પારકાને પણ પોતાના ભનાવે છે

સત્યનો શોધ માટે ખર્ચેલો સમય કયારેય માથે પડતો નથી, આખરેતો એ બચાવેલો સમય જ સાબિત થાય છે

બંને દેશાના નતાઓ બુદ્ધિદ્વાળીઓ સમજે જ છે આ કૃષ્ણાંબંને બાજુંબંધી રીતે ખુમારી થવાની જ છે આ મન બંને દેશોના પાડોશી મિત્રદેશો અને સલાહકારો જાણે છે છતાં યુદ્ધ બંધ થવાને બદલે આગળ વધી રહ્યું ઈરાન ઈજરાયેલનો વિવાદ ગઈ તારીખોમાં જ જોયું કે રાષ્ટ્રપતિ ઈશ્વરાહિમ રઈસી તથા વિટેશ મંત્રી હુસૈન ડેલ નવ લોકો હેલીકોપ્ટર કેશ થતાં મૃત્યુ પામ્યા તેની જ અવનવી ચર્ચાઓ ચાલે છે ને ચાલતી રહેવાની રે આજે આપણે જોઈએ કે ખરેખર યુદ્ધ વિવાદ એ રી વસ્તુ છે તેનાથી દૂર રહેવું જોઈએ તો જ જીવન વચા મજા આવે બાકી તો વાદવિવાદ અત્ર તત્ત્વ સર્વત્ર પક જ છે. મહાભારતના સમયે શ્રીકૃષ્ણ જાણતા હતાકે યુદ્ધનું કેવું પરિણામ આવશે. તેથી તો જ વારેઘીએ બનીને દુર્યોધનના દરબારમાં ગયા ત્યારે તેમણે સભા બધાની સમક્ષ ધૂતરાષ્ટ્રને કહ્યું હતું કે ‘મહારાજ, હું’ પદશુનું કલ્યાણ થાય એવી શુભ ભાવના થી આવ્યો ન્યાય અને ધર્મની દર્શિએ જોતાં તમારે પાંડવોને ના હક્કનો પ્રદેશ આપી દેવો જોઈએ. તમારા પુત્રોને સમજાવો. કૌરવો અને પાંડવો જો યુદ્ધના માર્ગ ન હોય તો સુલેહ સંપથી રહે તો આ દેશનું કલ્યાણ થશે. યુદ્ધને ટાળવામાં નહીં આવે તો તમે એ ધ્યાન રાખજો મારે ખુવારી થવાની છે. પુત્રો મરે કે ભત્રીજાઓ મરે છિવટે તો શોક સિવાય બીજું કંઈ મળવાનું નથી. આ એવું થશે કે આખા ભારતવર્ષનો સંભાર થઈ જશે. વોને જો અમનો હક્ક મળશે તો તેઓ તમારી સેવા ના તૈયાર છે. પરંતુ તમારી જો એવી જ ઈચ્છા હશેકે ભલે ખેલાય. તો એ પ્રમાણે વર્તત્વા પણ તેઓ તૈયાર પણ પરાજ્ય અને વિજય પામનાર એમ બંને પક્ષને માનું આંસુ સિવાય બીજું કંઈ નહીં મળો. બંને પક્ષના પર્થ અને શક્તિ શાળી પુરુષો કપાઈ જાય અને પછી ને વિજય મળે તો એની કંઈ કિંમત નથી.’ અને પછી કૃષ્ણે દુર્યોધનને પણ ઘણો સમજાવ્યો, પણ તે સમજયો હો. દુર્યોધનની વાણીથી શ્રીકૃષ્ણનું હદ્ય દુઃખી બન્યું. મ છતાં પણ દુર્યોધને જ્યારે શ્રીકૃષ્ણ પાસે થી મદદમાં રાયશી સેના માગી ત્યારે કૃષ્ણે તે આપી દીવી! ઊચ્ચેના મહાપુરુષોનો આત્મા કેવો ઉચ્ચ હોય છે એનો ભલ આ પ્રસંગ ઉપરથી આવે છે. તમે ભલે અમની રાણ ન માનો, ભલે અમનું અપમાન કરો, પણ જો તમે એની પાસે મદદ માગવા જાવ તો તેઓ હદ્યના ખરા થી મદદ કરવા તૈયાર જ હોય છે. અમના મનમાં રા પ્રત્યે લેશમાત્ર પણ ઉંખ નથી હોતો! દુર્યોધન એમ

માનતો હતો કે ‘શ્રીકૃષ્ણની સેના મળે તો એમાં માણવિજય છે.’ અને કૃષ્ણો કહ્યું કે ‘લઈ જા.’ અજૂન એ માનતો હતો કે ‘મને કૃષ્ણ મળે તો એમાં મારું કલ્પયા છે’ અને કૃષ્ણો કહ્યું કે ‘નું મને લઈ જા.’ સમજવાનું છે કે ભગવાન ની કૃપા સૌ કોઈ ઉપર વરસતી રહે છે દ્વારા એવી પ્રાર્થના કરે કે ‘હે ભગવાન, આજે હું કોઈ ધરે ચોરી કરીને હજારો રૂપિયાની માલમતા મેળું એવા આશીર્વાદ આપો!’ ભગવાન કહે છે કે ‘તથાસું અને આજ પળે કોઈ પોલીસ અધિકારી પ્રાર્થના કરે હે ભગવાન હું ચોરને પકડીને મારી ફરજ બજાવ્ય રહું એવા આશીર્વાદ મને આપો’તો ભગવાન એને પણ કહેશે કે ‘તથાસું’ આશીર્વાદનો વરસાદ કોઈપણ જાતાનું ભેટ ભાવ વિના વરસતો રહે છે. પણ આત્માની ધરતીમાં જેવાં બીજ રોપાંથી હોય એવો પાક ઉત્તરે છે. કોઈ કંટાણ વાડ, તો કોઈ વિરાટ વડલો! આપણે માગવામાં, હયક કરવામાં પણ વિવેક બુદ્ધિ સારાસારનું ભાન રાખ્યો એ. જીવનમાં સુખનો અર્થ લડાઈ લડવાનો નથી પરંતુ તેમને ટાળવું, કુશળતાપૂર્વક પીછેછ કરવી એ પણ એક જીત છે, કારણ કે અભિમાનની શક્તિ એન્જલ્સની પણ શેતાન બનાવી દે છે, અને નમતા એક સામાન્ય વ્યક્તિને પણ દેવહૂત બનાવી દે છે. જીવન માણવા માટે ખૂબ ટંકું છે અને નાપસંદ કરવા માટે ખૂબ લાંબું છે, જે તમને દુઃખ પહોંચાડ્યું છે તેને માફ કરો અને આગ વધો. તમારી જીત પરઅને તમારા ભગવાન પર વિશ્વાસ રાખો હંમેશા વિશ્વાસ રાખો, સ્વસ્થ રહો, સજાગ રહો સુરક્ષિત રહો. કાળજાળ ગરમી પડી રહી છે ત્યારે થો સાવયેતી જરૂર રાખો પણ આળસ નહી નીચેની વાક કરીક કહે છે. એક રાજા હતો. રાજા પાસે બધી જ સુખ સુવિધાઓ હતી અને અસંખ્ય નોકર તેની સેવા કર્યા માટે દરેક સમયે ઉપલબ્ધ હતા. તેમ છિતાં રાજા તેનું જીવનથી ખુશ ન હતો કારણ કે તે તેના સ્વાસ્થને લઈ ખૂબ જ ચિંતિત હતો. તે હંમેશા રોગોથી વૈરાયેલો રહેલો

હતા. રાજાના જીવનરાણ હતાનું જાત રાજુદ્રબ્જારા
ચિંતા તુર બન્યા, આ સાંભળીને જે કોઈ રાજાની તબિયત
સુધારશે તેને અસંખ્ય સોનાના સિકકા આપવા માં આવશે
રાજાએ એક વૃદ્ધ રાજાની સારવાર કરવાનું નક્કી કર્યું.
વૃદ્ધ માણસ રાજા પાસે આવ્યો અને કહ્યું: ‘મહારાજ, તમે
પરવાનગી આપો તો હું તમારી બીમારી દૂર કરી શકું.’
રાજાની અનુમતિ મળ્યા પછી તેણે કહ્યું:- ‘તમે સંપૂર્ણ
સુખી વ્યક્તિના વસ્તો પહેરો, તમે ચોક્કસપણે સ્વસ્થ અને
સુખી થઈ જશો.’ વૃદ્ધની વાત સાંભળીને રાજાના બધા
મંત્રીઓ અને સેવકો જોરથી હસવા લાગ્યા. આના પર
વૃદ્ધ કહ્યું:- ‘મહારાજ, તમે બધી સારવાર અજમાવી છે,
આ પણ અજમાવી જુઓ, તમે ચોક્કસ સ્વસ્થ થઈ જશો.’
રાજા તેની સાથે સંમત થયા અને તેના સેવકોને રાજ્યની
ચારેય દિશામાં સુખી માણસની શોધમાં મોકલ્યા. પરંતુ
તેને કોઈ સંપૂર્ણ સુખી વ્યક્તિ મળી ન હતી જે લોકોમાં
કોઈને કોઈ બાબતથી ઉંડાસ હતી. હવે રાજા પોતે સુખી
માણસની શોધમાં નીકળ્યો. તે ખૂબ જ ગરમીનો દિવસ
હતો અને રાજાને ખરાબ લાગ્યું અને તે એક જાડની
છાયામાં આરામ કરવા માટેરોકાંયો પછી રાજાએ એક
મજૂરને આવી ગરમીમાં કામ કરતા જોયો. રાજાએ તેને
પૃથ્યાંયું:- ‘તમે સંપૂર્ણ ખુશ છો?’ મજૂરે આનંદથી અને
સ્વાભાવિક રીતે કહ્યું: - ભગવાનની કૃપાથી, હું સંપૂર્ણ
ખુશ છું. આ સાંભળીને રાજા પણ ખૂબ ખુશ થઈ ગયા.
તેણે ઉપરથી નોંધે સુધી મજૂર તરફ જોયું અને જોયું કે
મજૂરે માત્ર ધોતી પડીરેલી હતી અને સખત મહેનતથી
સંપૂર્ણપણે પરસેવો હતો. આ જોઈને રાજા સમજ ગયા
કે સામાન્ય મજૂર પણ મહેનત કરવાથી જ સુખી થાય છે
અને કોઈ કામ ન કરવાને કારણે રાજા રોગોથી ધોરાયેલો
રહે છે. રાજા પાછો આવ્યો અને વૃદ્ધનો આભાર માન્યો
અને તેને અસંખ્ય સોનાના સિકકા આયા. હવે રાજા
પોતે આરામ અને આળસ છોડીને કામ કરવા લાગ્યા. સખત
મહેનતથી, થોડા દિવસોમાં રાજા સંપૂર્ણ સ્વસ્થ
અને ખુશ થઈ ગયો. વાર્તાનો સાર એ છે કે આજે આપણે
ભૌતિક સુખ-સુવિધાઓ થી એટલા ટેવાઈ ગયા ધીએ કે
આપણા શરીરની રોગો સામે લડવાની શક્તિ નભળી પડી
રહી છે. જેના કારણે આપણે જલ્દી જ રોગોનો શિકાર થઈ
જઈએ ધીએ તેથી, તંદુરસ્ત અને સુખી જીવનનું રહસ્ય
યોગ, ધ્યાન, મુસાફરી વગેરે જેવી શારીરિક કસરતો છે.
વાયક ચાહક મિત્રો સૌને જય માતાજી સુપ્રભાત, આજે
વૈશાખી પૂનમ હવામાન વિભાગે રેડ ઑલટ ગરમીના
પ્રકોપની આગાહી સાથે સાવયેત રહેવાની જરૂર છે તેવું
જણાયું છે તેને અનુસરી સ્વસ્થ રહીએ.

